

Opdateret finanspolitisk råderum

I forbindelse med *Danmarks Konvergensprogram 2023* opdateres den mellemfristede fremskrivning frem mod 2030, herunder opgørelsen af det finanspolitiske råderum. Det finanspolitiske råderum er et mål for, hvor meget plads der er til nye politiske initiativer på udgifts- eller skatteområdet inden for det fastsatte balancekrav på -0,5 pct. af BNP i 2030.

I den seneste mellemfristede fremskrivning *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022 blev det finanspolitiske råderum frem mod 2030 opgjort til 48 mia. kr. (målt ift. 2023). I den opdaterede fremskrivning er råderummet frem mod 2030 opjusteret med 16 mia. kr., således at det udgør 64 mia. kr., *jf. tabel 1*.

Opjusteringen skal særligt ses i lyset af opjusterede skøn for den strukturelle beskæftigelse, som medfører en underliggende forbedring af de offentlige finanser, som isoleret set indebærer en forøgelse af råderummet på 10¹/₄ mia. kr. i 2030, som følge af mere international arbejdskraft og færre efterlønsmodtagere mv. end tidligere ventet for perioden frem mod 2030.

Det skal blandt andet ses i lyset af den ansvarlige økonomiske politik, regeringer før denne har ført, både i kraft af reformer og en vellykket coronahåndtering, som har understøttet stærk jobfremgang. Det stærke arbejdsmarked de senere år har sammen med generelt gode løn- og arbejdsvilkår og lettere adgang til international rekruttering blandt andet bidraget til at øge antallet af internationale arbejdstagere og den samlede arbejdsstyrke.

Derudover indebærer de indgående politiske aftaler også en forøgelse af råderummet på 5³/₄ mia. kr., hvilket bl.a. kan henføres til afskaffelsen af store bededag som helligdag.

Tabel 1
Opdateret finanspolitisk råderum

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mia. kr. (2023-priser), målt ift. niveauet i 2023							
2030-planforløb, august 2022	7 ¹ / ₄	17 ¹ / ₄	23 ³ / ₄	30	36	41 ¹ / ₂	48
Konvergensprogram 2023	15	23 ¹ / ₂	32 ¹ / ₄	40 ¹ / ₄	48 ¹ / ₄	55 ¹ / ₄	64

Anm.: Det finanspolitiske råderum opgøres som den højst mulige offentlige forbrugsvækst ekskl. afskrivninger inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP i 2030 og afrundet til nærmeste kvarte mia. kr. Opgørelsen er korrigeret for midlertidige forhold relateret til håndteringen af situationen i Ukraine samt ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende over tid.

Kilde: *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022 og egne beregninger.

Inden for råderummet er der bl.a. reserveret et grønt råderum, der i 2030 udgør 2½ mia. kr. Desuden blev det i forbindelse med *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik*, marts 2022 besluttet at løfte forsvarsudgifterne til 2 pct. af BNP inden udgangen af 2033, hvor regeringen ønsker at fremrykke løftet til 2030. Det skønnes at indebære merudgifter for ca. 20 mia. kr., som også vil lægge beslag på det finanspolitiske råderum.¹

Samtidig skønnes væksten i det demografiske træk frem mod 2030 at udgøre ca. 21 mia. kr. I tillæg til den demografiske udvikling samt de centrale reservationer til det grønne råderum og forsvarsløftet frem mod 2030, skal råderummet i fravær af ny finansiering bl.a. også dække de løbende årlige aftaler om finanslove og kommuner og regioners økonomi samt uomgængelige merudgifter mv. Endeligt skal det finanspolitiske råderum desuden dække øvrige samfundsprioriteter, løsning af strukturelle udfordringer mv., jf. *Ansvar for Danmark, regeringen 2022*.

¹ Som en beregningsteknisk forudsætning, er der i fremskrivningen lagt til grund, at 3¾ mia. kr. af de samlede merudgifter finansieres af en reservation under den offentlige investeringsramme.